

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål 2016-2020

Fondenes
Videnscenter

15.11.2022

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hovedpointer	4
Fondenes bevillinger til videnskabelige formål 2016-2020	6
Modtagere af fondsmidler til videnskabelige formål samt virkemidler	13
Fondenes støtte sammenlignet med støtte fra det offentlige	20
Bilag	23
Definitioner, metode og kildegrundlag	36

Indledning

Hvert år udarbejder Fondenes Videnscenter en række analyser omhandlende fondenes bevillinger. Denne analyse dækker de fondsbevillinger, der blev bevilget i 2020, som havde videnskabelige formål som hovedformål. Analysen baserer sig på de senest tilgængelige tal fra Danmarks Statistik rekvireret via særkørsler.

Formålet med analysen er at give et indblik i fondenes bevillinger til videnskabelige formål i forhold til nøgletal (antal bevillinger samt bevilgede og udbetalte midler), modtagere af fondsmidler og virkemidler. Derudover sammenlignes fondenes bevillinger til videnskabelige formål med de offentlige bevillinger til forskning for at skabe overblik over, hvad fondene fylder på bevillingssiden.

‘Videnskabelige formål’ dækker forskning og innovation på universiteter, hospitaler m.v. Forskning er i denne sammenhæng defineret som i OECD’s Frascati Manual. Forskning er defineret som en skabende systematisk proces, der skaber ny og reproducerbar viden. *Læs mere om definitioner på side 37-38.*

I det følgende præsenteres hovedkonklusionerne fra analysen. Konklusionerne uddybes i de efterfølgende afsnit med fokus på hhv. de overordnede nøgletal for fondes bevillinger til videnskabelige formål 2016-2020, modtagere af fondsmidler til videnskabelige formål samt virkemidler og i sidste afsnit fondenes støtte sammenlignet med støtte fra det offentlige.

Hovedpointer

Fondenes bevillinger til videnskabelige formål 2016-2020

I 2020 bevilgede fondene 8,1 mia. kr. til videnskabelige formål

I 2020 gik 8,1 mia. kr. af fondenes støtte til videnskabelige formål. Det er en stigning på 64 mio. kr. sammenlignet med 2019 og 143 mio. kr. mere end i 2016. Stigningen skyldes flere bevilgede midler fra de erhvervsdrivende fonde, der bevilgede 135 mio. kr. mere i 2020 sammenlignet med 2019. *Se side 8.*

De erhvervsdrivende fonde bevilgede langt de fleste penge til videnskabelige formål

De erhvervsdrivende fonde og de almene fonde uddelte i 2020 stort set lige mange bevillinger til området (ca. 2.300 bevillinger), men de erhvervsdrivende fonde bevilgede mere end fire gange så mange penge til området (ca. 6,5 mia. kr.) end de almene fonde og fondslignende foreninger (ca. 1,5 mia. kr.). *Se side 8.*

Størstedelen af de bevilgede midler til videnskaben kom fra få meget store fonde

De meget store fonde* stod for langt den største andel af de bevilgede midler. I 2020 bevilgede de meget store fonde 6,5 mia. kr., hvilket svarer til 81 % af de samlede fondsmidler til videnskabelige formål. *Se side 9 og 10.*

781 fonde støttede videnskabelige formål i 2020

I 2020 var der 781 fonde, der støttede videnskabelige formål, og hele 611 af disse var små fonde. Der blev givet 4.667 bevillinger i alt til videnskabelige formål, hvoraf 1.350 bevillinger kom fra meget store fonde og næsten lige så mange kom fra de små fonde (1.293). *Se side 11.*

Der var flest store og meget store bevillinger i 2020

Ser man på de samlede bevillinger i 2020, er der en tendens til, at størstedelen af bevillingerne er store og meget store bevillinger (bevillinger på 1 mio. kr. eller derover). De store og meget store bevillinger udgjorde således 6,5 mia. kr. eller 96 % af de samlede bevilgede midler. Heraf udgjorde meget store bevillinger (bevillinger på 10 mio. kr. eller derover) 3,9 mia. kr. *Se side 12.*

Modtagere af fondsmidler til videnskabelige formål samt virkemidler Offentlige institutioner modtog størstedelen af fondsmidlerne til videnskabelige formål

I 2020 modtog offentlige institutioner langt størstedelen af fondsmidlerne til videnskabelige formål, da de modtog 7,2 mia. kr., hvilket er et stabilt niveau sammenlignet med tidligere år, hvor offentlige institutioner også har modtaget den største andel. Til gengæld blev der bevilget færre midler til individuelle personer (forskere m.v.) i 2020. *Se side 15.*

Fondene støttede særligt sundhedsvidenskaben i 2020

Fondene har i hele perioden fra 2016 til 2020 i særlig grad støttet natur- og sundhedsvidenskaben. I 2020 blev der dog bevilget markant flere midler til sundhedsvidenskaben end tidligere, nemlig hele 5,1 mia. kr., hvilket er 1,1 mia. kr. mere end i 2019 og en stigning på 96 % sammenlignet med 2016. Det må formodes, at denne markante stigning har en sammenhæng med COVID-19-pandemien. *Se side 16.*

* Baseret på fondenes individuelle bevillingsniveau. Se nærmere definition på side 38.

Hovedpointer

Modtagere af fondsmidler til videnskabelige formål samt virkemidler (fortsat) Fondene støttede primært videnskabelige formål i Danmark

Langt størstedelen af de bevilgede midler gik til danske værtsinstitutioner, dvs. hvor modtager er tilknyttet en dansk institution*. Fondene bevilgede ca. 7,6 mia. kr. til videnskabelige formål i Danmark i 2020, hvilket svarer til 94 % af fondenes samlede bevilgede midler til formålet. Modtagere tilknyttet institutioner i Danmark fik 231 mio. kr. mere i 2020 end i 2019, mens modtagere tilknyttet udenlandske institutioner fik bevilget 166 mio. kr. mindre i 2020 sammenlignet med 2019. *Se side 17.*

Når fondene støtter videnskabelige formål, giver de flest penge til forskning

7,6 mia. kr. eller 94 % af fondenes bevilgede midler til videnskabelige formål gik til forskningsprojekter i 2020, mens 236 mio. kr. blev bevilget til innovation. *Se side 18.*

Mindst 32 % af de bevilgede midler gik til kæmpeforskningsindsatser

Baseret på indberettede enkeltbevillinger (som dækker 84 % af de samlede bevillinger, se definition side 19) kan vi se, at der blev tildelt 2,2 mia. kr. til kæmpeforskningsprojekter på over 50 mio. kr. fordelt på 16 bevillinger i 2020. Det svarer til 32 % af de indberettede midler. 12 af disse 16 bevillinger gik til offentlige universiteter (1,6 mia. kr.). *Se side 19.*

Fondenes støtte sammenlignet med støtte fra det offentlige Fondene stod for 24 % af det samlede forskningsbudget

I 2020 blev der samlet set bevilget 32,9 mia. kr. til forskningsområdet, når det offentlige budget og fondenes bevillinger ses samlet. Heraf stod fondene for 24 %, eller 8,1 mia. kr. Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør 0,35 % af BNP (0,33 %, hvis der ses på bevillinger til modtagere i Danmark). Til sammenligning udgør det samlede offentlige forskningsbudget 1,07 % af BNP. *Se side 22.*

* Vi bruger betegnelsen "værtsinstitutioner", fordi det både kan være danske og udenlandske modtagere, men at bevillingerne registreres på den institution, hvor projektet udføres. Bevillingerne kan derfor f.eks. gå til internationale forskningsindsatser, selv om pengene går til danske værtsinstitutioner, og omvendt.

Fondes bevillinger til videnskabelige formål 2016-2020

Overordnede pointer om fondenes bevillinger til videnskabelige formål 2020

I 2020 bevilgede fondene 8,1 mia. kr. til videnskabelige formål

I 2020 gik 8,1 mia. kr. af fondenes støtte til videnskabelige formål. Det er en stigning på 64 mio. kr. sammenlignet med 2019 og 143 mio. kr. mere end i 2016. Stigningen skyldes flere bevilgede midler fra de erhvervsdrivende fonde, der bevilgede 135 mio. kr. mere i 2020 sammenlignet med 2019. *Se side 8.*

De erhvervsdrivende fonde bevilgede langt de fleste penge til videnskabelige formål

De erhvervsdrivende fonde og de almene fonde uddelte i 2020 stort set lige mange bevillinger til området (ca. 2.300 bevillinger), men de erhvervsdrivende fonde bevilgede mere end fire gange så mange penge til området (ca. 6,5 mia. kr.) end de almene fonde og fondslignende foreninger (ca. 1,5 mia. kr.). *Se side 8.*

Størstedelen af de bevilgede midler til videnskaben kom fra få meget store fonde

De meget store fonde* stod for langt den største andel af de bevilgede midler. I 2020 bevilgede de meget store fonde 6,5 mia. kr., hvilket svarer til 81 % af de samlede fondsmidler til videnskabelige formål. *Se side 9 og 10.*

781 fonde støttede videnskabelige formål i 2020

I 2020 var der 781 fonde, der støttede videnskabelige formål, og hele 611 af disse var små fonde. Der blev givet 4.667 bevillinger i alt til videnskabelige formål, hvoraf 1.350 bevillinger kom fra meget store fonde og næsten lige så mange kom fra de små fonde (1.293). *Se side 11.*

Der var flest store og meget store bevillinger i 2020

Baseret på indberettede enkeltbevillinger (som dækker 84 % af de samlede bevillinger) ser vi en tendens til, at størstedelen af de bevilgede midler kom fra store og meget store bevillinger (bevillinger på 1 mio. kr. eller derover), der udgjorde 6,5 mia. kr. eller 96 % af de samlede bevilgede midler registreret via indberetningerne. De 110 meget store bevillinger (bevillinger på 10 mio. kr. eller derover) udgjorde her 3,9 mia. kr. *Se side 12.*

* Baseret på fondenes individuelle bevillingsniveau. Se nærmere definition på side 38.

Fondenes bevillinger og udbetalinger til videnskabelige formål

Tabel 1: Bevillinger og udbetalinger til videnskabelige formål efter fondstype (antal og mio. kr. fra 2016 til 2020)

		2016	2017	2018	2019	2020	Ændring 2016- 2020	Ændring 2019- 2020	%-vis ændring 2016- 2020
Bevillinger (antal)	Alle fonde	5.463	6.352	11.531	5.316	4.667	-796	-649	-15 %
	Erhvervsdrivende fonde	2.737	4.231	5.059	3.213	2.354	-383	-859	-14 %
	Almene fonde og fondslignende foreninger	2.726	2.121	6.472	2.103	2.313	-413	210	-15 %
Bevilgede midler (mio. kr.)	Alle fonde	7.915	9.253	8.093	7.994	8.058	143	64	2 %
	Erhvervsdrivende fonde	5.834	7.547	6.173	6.385	6.520	686	135	12 %
	Almene fonde og fondslignende foreninger	2.081	1.707	1.920	1.609	1.539	-542	-70	-26 %
Udbetalte midler (mio. kr.)	Alle fonde	3.637	3.936	5.018	6.429	6.709	3.072	280	84 %
	Erhvervsdrivende fonde	2.300	2.921	3.114	4.988	5.188	2.888	200	126 %
	Almene fonde og fondslignende foreninger	1.336	1.015	1.903	1.441	1.521	185	80	14 %

Tabellen viser udviklingen i bevilgede og udbetalte midler samt antallet af bevillinger til videnskabelige formål fra fondene i perioden 2016-2020; specificeret i forhold til fondstype.

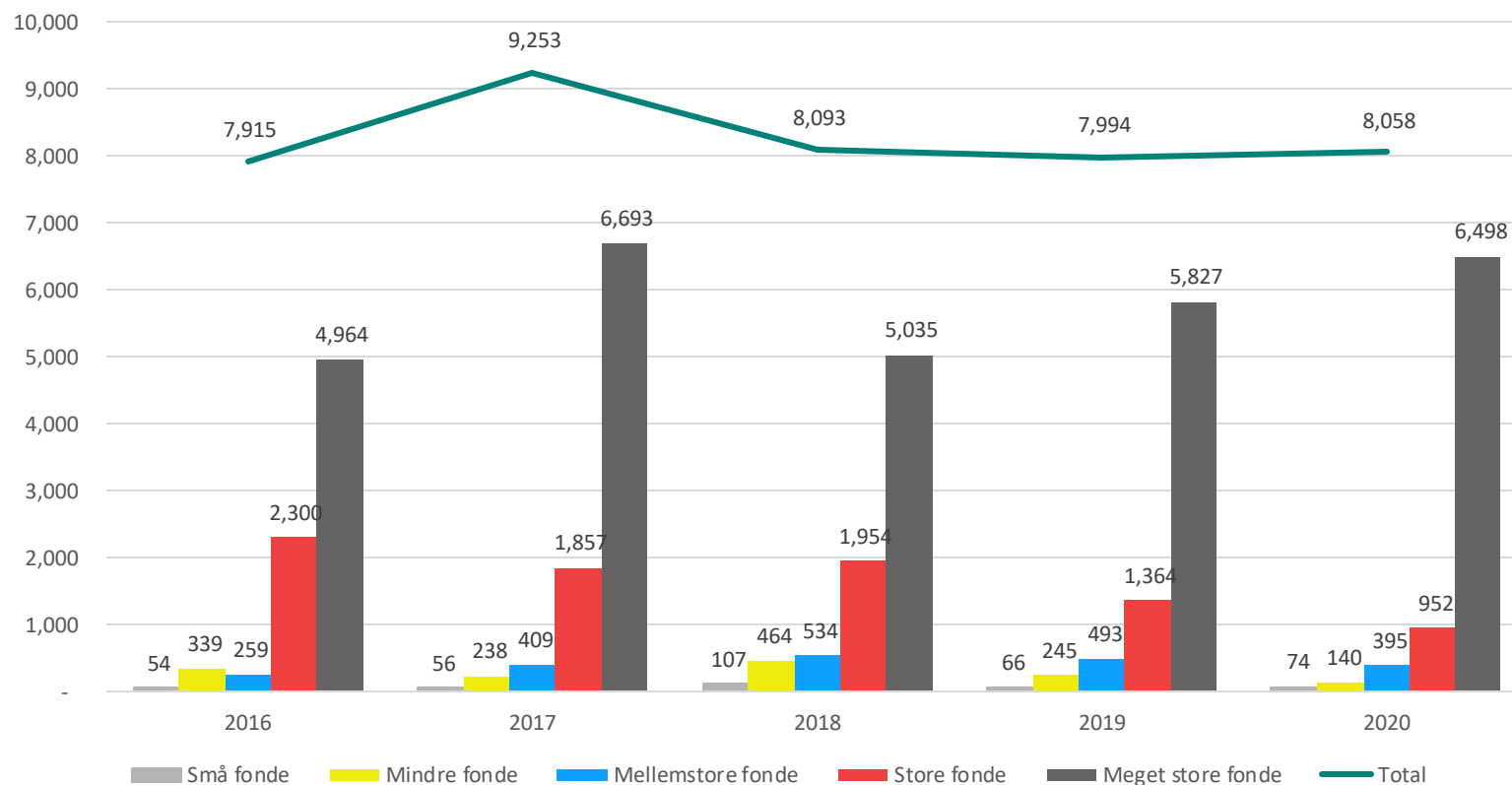
I 2020 gik 8,1 mia. kr. af fondenes støtte til videnskabelige formål. Det er en stigning på 64 mio. kr. sammenlignet med 2019.

Stigningen kom fra de erhvervsdrivende fonde, der bevilgede 135 mio. kr. mere i 2020 sammenlignet med 2019. Omvendt har almene fonde og fondslignende foreninger bevilget færre midler til formålet i 2020 end i 2019, hvilket er en fortsættelse af en tendens for den samlede periode.

Fondene har øget udbetalingerne fra 6,4 mia. kr. i 2019 til 6,7 mia. kr. i 2020.

Bevilgede midler til videnskabelige formål efter fondenes bevillingsniveauer

Figur 1: Fondes bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Figuren illustrerer, hvor mange midler der blev bevilget til videnskabelige formål i perioden 2016-2020 fra hhv. små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde (kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 38).

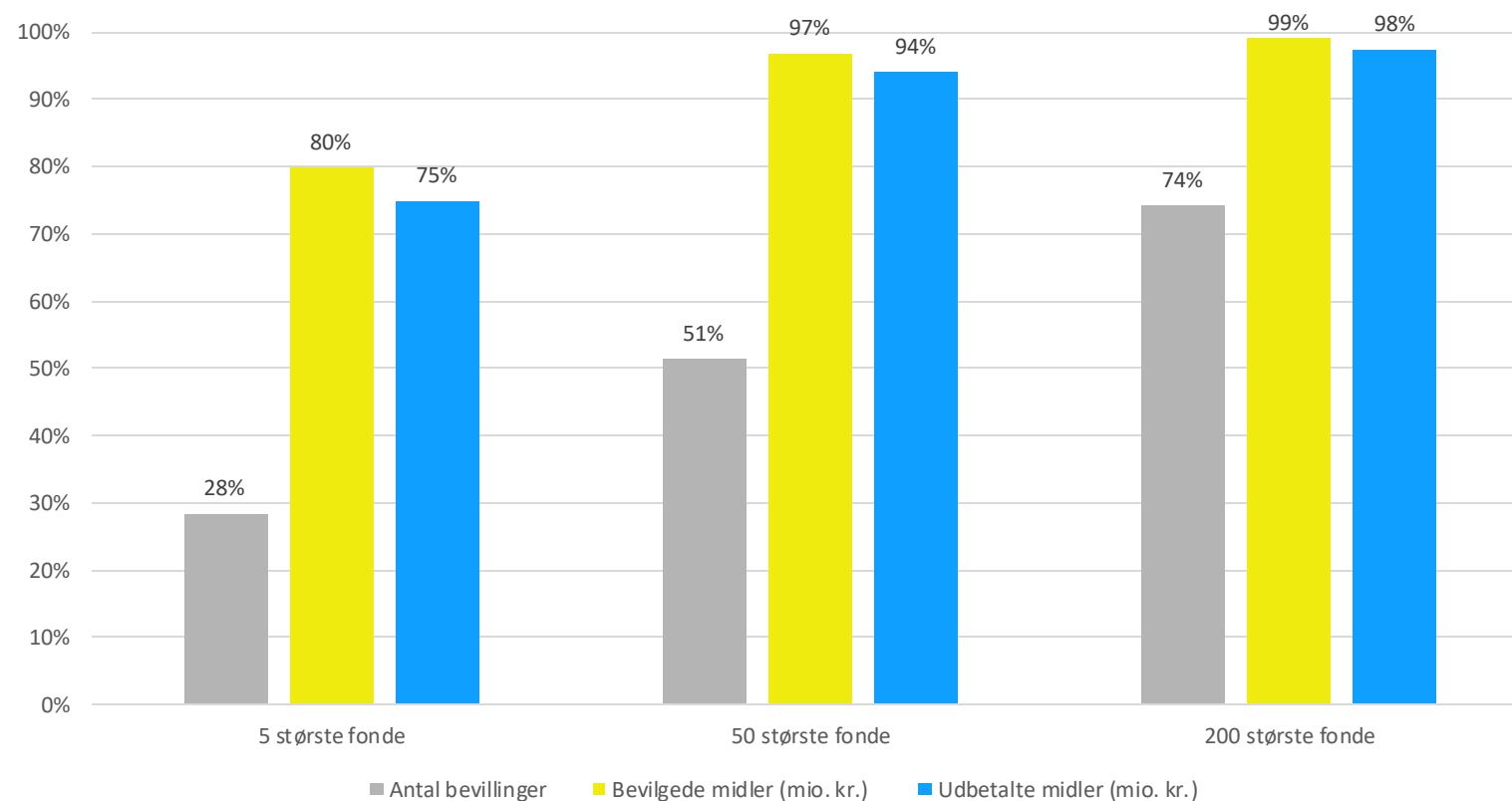
De meget store fonde stod for langt den største andel af de bevilgede midler. I 2020 bevilgede de meget store fonde 6,5 mia. kr., hvilket svarer til 81 % af de samlede fondsmidler til videnskabelige formål.

De små fonde bevilgede flere midler i 2020 end i 2019, mens både mindre, mellemstore og store fonde bevilgede færre midler i 2020 sammenlignet med 2019.

Se bilag 1-3 for et overblik over antal fonde, antal bevillinger og udbetalte midler 2016-2020 grupperet efter fondenes bevillingsniveau.

Bevilgede og udbetalte midler fra de største fonde inden for videnskabelige formål i 2020

Figur 2: Samlede bevillinger (antal/mio. kr.) og udbetalinger (mio. kr.) fra hhv. de 5, 50 og 200 fonde, der har uddelt mest til videnskabelige formål i 2020 i procent af total i 2020

Figuren illustrerer de største fonde, der hver især har uddelt mest til videnskabelige formål, og deres andel af det samlede antal bevillinger og de samlede bevilgede og udbetalte midler i 2020.

Pengene til videnskabelige formål er i høj grad koncentreret hos de få fonde, der bevilgede mest til området. Dette billede er ikke særligt for 2020, men en bredere tendens set fra tidligere år.

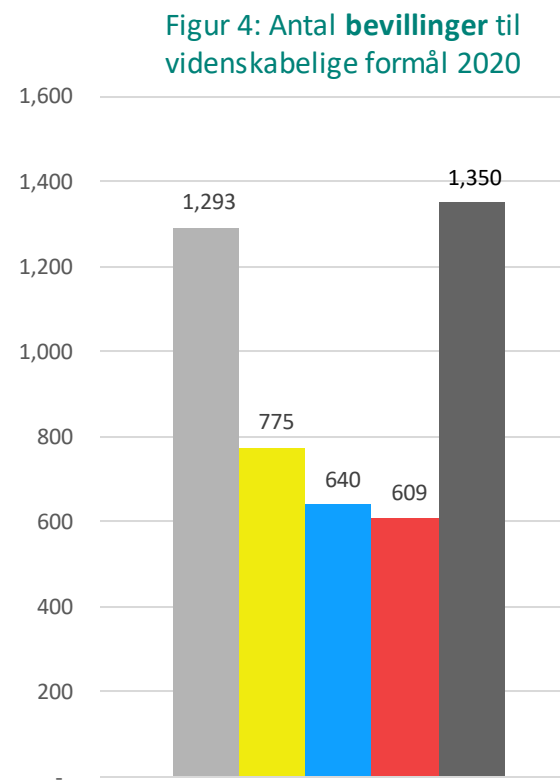
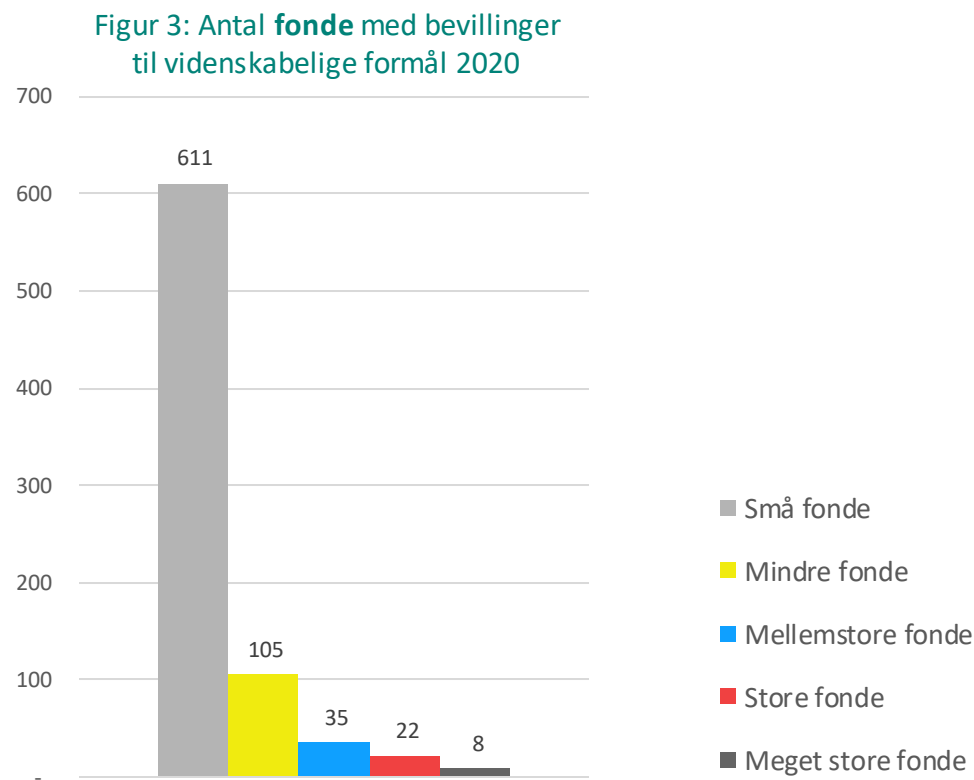
De 5 fonde, der bevilgede mest til formålet, stod for hele 80 % af de bevilgede midler, 75 % af de udbetalte midler og 28 % af antallet af bevillinger.

I 2020 var der i alt 781 fonde, der bevilgede midler til videnskabelige formål. Men de 581 fonde, der ikke er blandt de 200 største, stod alene for 1 % af de bevilgede midler, 2 % af de udbetalte midler og 26 % af det samlede antal bevillinger.

Antal fonde samt antal bevillinger til videnskabelige formål 2020

Figur 3: Antal fonde med bevillinger til videnskabelige formål (efter fondenes individuelle bevillingsniveau)

Figur 4: Antallet af bevillinger til videnskabelige formål (efter fondenes individuelle bevillingsniveau)

Figurerne illustrerer antallet af fonde, der har bevilget midler til videnskabelige formål, samt antallet af bevillinger til videnskabelige formål i 2020 (kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 38).

I 2020 var der 781 fonde, der støttede videnskabelige formål. Hele 611 af disse var små fonde.

I 2020 blev der givet 4.667 bevillinger i alt til videnskabelige formål. 1.350 af dem kom fra meget store fonde, og næsten lige så mange kom fra små fonde (1.293).

De 1.293 bevillinger, små fonde foretog i 2020, fordeler sig således på hele 611 fonde. De blot 8 meget store fonde, der støttede videnskabelige formål i 2020, stod samtidig for hele 1.350 bevillinger.

Se udviklingen 2016-2020 i bilag 1 og 2.

Størrelsen på bevillinger til videnskabelige formål i 2020

Tabel 2: Fordeling af bevillinger efter størrelse og antal til videnskabelige formål i 2020 (baseret på indberettede enkeltbevillinger)

	Antal bevillinger	Bevillinger (mio. kr.)	Bevillinger (t. kr.)	Gns. (t. kr.)	Median (t. kr.)
Små bevillinger, mindre end 50.000 kr.	132	3	2.632	20	15
Mellemstore bevillinger, 50.000 - 1 mio. kr.	667	264	263.979	396	336
Store bevillinger, 1 - 10 mio. kr.	735	2.555	2.554.698	3.476	2.500
Meget store bevillinger, 10 mio. kr. eller derover	110	3.914	3.914.057	35.582	15.000
Total	1.644	6.735	6.735.367	4.097	1.000

Note: Tabel 2 er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken og giver et billede af, hvor stor spredningen i størrelsen af bevillingen kan være. Tabel 2 er baseret på 1.644 bevillinger til videnskabelige formål fra 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller ca. 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at de ikke viser bevillingerne fordelt for alle fonde.

Tabellen viser fordelingen af bevillinger på hhv. små, mellemstore, store og meget store bevillinger i forhold til antal og bevillingsniveau.

Når vi kigger på indberettede enkeltbevillinger (som dækker 84 % af de samlede bevillinger), ser vi en tendens til, at størstedelen af de bevilgede midler kom fra store og meget store bevillinger, der udgjorde 6,5 mia. kr. eller 96 % af de samlede bevilgede midler registreret via indberetningerne.

De 110 meget store bevillinger udgjorde 3,9 mia. kr. Mens medianbevillingen for de meget store bevillinger er på 15 mio. kr., er gennemsnittet 35,6 mio. kr., hvilket indikerer en stor spredning i bevillingsniveau, og at der er en mindre andel meget store bevillinger, der trækker op.

Modtagere af fondsmidler til videnskabelige formål samt virkemidler

Overordnede pointer om modtagere af fondsmidler samt virkemidler

Offentlige institutioner modtog størstedelen af fondsmidlerne til videnskabelige formål

I 2020 modtog offentlige institutioner langt størstedelen af fondsmidlerne til videnskabelige formål, da de modtog 7,2 mia. kr., hvilket er et stabilt niveau sammenlignet med tidligere år, hvor offentlige institutioner også har modtaget den største andel. Til gengæld blev der bevilget færre midler til individuelle personer (forskere m.v.) i 2020. *Se side 15.*

Fondene støttede særligt sundhedsvidenskaben i 2020

Fondene har i hele perioden fra 2016 til 2020 i særlig grad støttet natur- og sundhedsvidenskaben. I 2020 blev der dog bevilget markant flere midler til sundhedsvidenskaben end tidligere, nemlig hele 5,1 mia. kr., hvilket er 1,1 mia. kr. mere end i 2019 og en stigning på 96 % sammenlignet med 2016. Det må formodes, at denne markante stigning har en sammenhæng med COVID-19-pandemien. *Se side 16.*

Fondene støttede primært videnskabelige formål i Danmark

Langt størstedelen af de bevilgede midler gik til danske værtsinstitutioner, dvs. hvor modtager er tilknyttet en dansk institution*. Fondene bevilgede ca. 7,6 mia. kr. til videnskabelige formål i Danmark i 2020, hvilket svarer til 94 % af fondenes samlede bevilgede midler til formålet. Modtagere tilknyttet institutioner i Danmark fik 231 mio. kr. mere i 2020 end 2019, mens modtagere tilknyttet udenlandske institutioner fik bevilget 166 mio. kr. mindre i 2020 sammenlignet med 2019. *Se side 17.*

Når fondene støtter videnskabelige formål, giver de flest penge til forskning

7,6 mia. kr. eller 94 % af fondenes bevilgede midler til videnskabelige formål gik til forskningsprojekter i 2020, mens 236 mio. kr. blev bevilget til innovation. *Se side 18.*

Mindst 32 % af de bevilgede midler gik til kæmpeforskningsindsatser

Baseret på indberettede enkeltbevillinger (som dækker 84 % af de samlede bevillinger) kan vi se, at der blev tildelt 2,2 mia. kr. til kæmpeforskningsprojekter på over 50 mio. kr. fordelt på 16 bevillinger i 2020. Det svarer til 32 % af de indberettede midler. 12 af disse 16 bevillinger gik til offentlige universiteter (1,6 mia. kr.). *Se side 19.*

* Vi bruger betegnelsen "værtsinstitutioner", fordi det både kan være danske og udenlandske modtagere, men at bevillingerne registreres på den institution, hvor projektet udføres. Bevillingerne kan derfor f.eks. gå til internationale forskningsindsatser, selv om pengene går til danske værtsinstitutioner, og omvendt.

Modtagere af fondsmidler til videnskabelige formål

Tabel 3: Bevilgede fondsmidler 2016-2020 i mio. kr. til videnskabelige formål efter modtagertype

	2016	2017	2018	2019	2020	Ændring 2016-2020	Ændring 2019-2020
Alle modtagere	7.915	9.253	8.093	7.994	8.058	143	64
Offentlige institutioner	7.006	8.380	6.981	7.183	7.165	159	-18
Individuelle personer	301	380	407	201	155	-146	-46
Private virksomheder m.v.	74	50	19	118	149	75	31
Nonprofitorganisationer	327	289	451	233	238	-89	5
Interne donationer	146	149	125	240	338	192	98
Andet	60	5	110	20	13	-47	-7

Tabellen viser, hvordan fondenes bevillinger til videnskabelige formål fordelte sig på forskellige modtagergrupper i perioden fra 2016 til 2020.

Offentlige institutioner modtog fortsat langt størstedelen af fondsmidlerne til videnskabelige formål. I 2020 modtog de 7,2 mia. kr., hvilket er et stabilt niveau sammenlignet med tidligere år.

I 2020 blev der bevilget færre midler til individuelle personer (forskere m.v.) sammenlignet med tidligere år. I 2020 modtog individuelle personer 155 mio. kr., hvilket er 46 mio. kr. mindre end i 2019 og et fald på 49 % sammenlignet med 2016.

Fondene bevilgede 338 mio. kr. til interne donationer i 2020, hvilket er en stigning på 98 mio. kr. sammenlignet med 2019.

Modtagere af fondsmidler fordelt efter videnskabelige hovedområder

Tabel 4: Bevilgede midler til videnskabelige formål i mio. kr. efter år og videnskabeligt hovedområde

	2016	2017	2018	2019	2020	Ændring 2016-2020	Ændring 2019-2020	%-vis ændring 2016-2020
Naturvidenskab	3.953	5.085	1.976	2.031	1.188	-2.765	-843	-70 %
Sundhedsvidenskab	2.592	2.781	4.800	4.029	5.088	2.496	1.059	96 %
Teknisk videnskab	325	515	555	413	345	20	-68	6 %
Samfundsvidenskab	305	389	335	458	526	221	68	72 %
Humaniora	194	229	229	258	177	-17	-81	-9 %
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	105	32	46	554	296	191	-258	182 %
Tværvidevidenskab	440	131	152	251	439	-1	188	0 %

Tabellen viser, hvilke videnskabelige hovedområder der modtog fondsmidler i perioden 2016-2020.

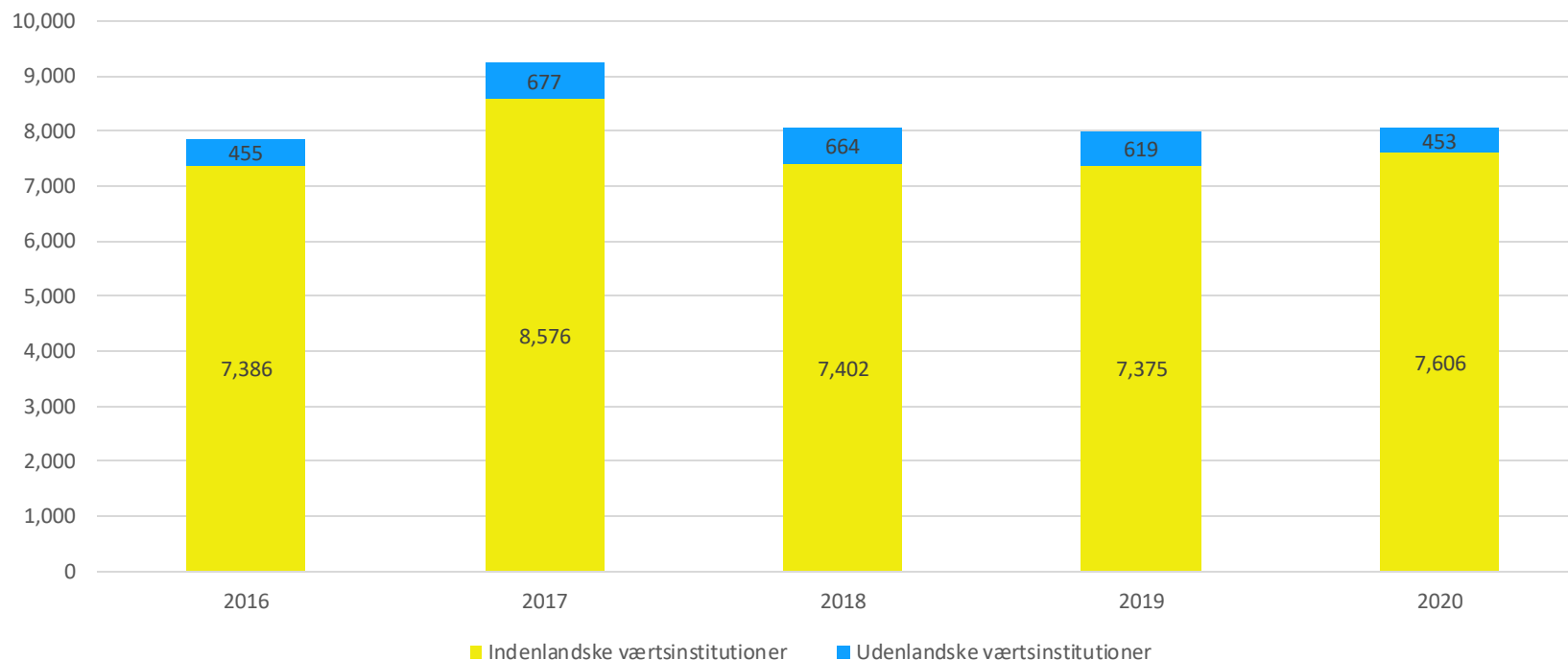
I hele perioden har fondene bevilget flest midler til natur- og sundhedsvidenskab. I 2020 blev der dog bevilget markant flere midler til sundhedsvidenskab, nemlig 5,1 mia. kr., hvilket er 1,1 mia. kr. mere end i 2019 og en stigning på 96 % sammenlignet med 2016. Det må formodes, at denne markante stigning har en sammenhæng med COVID-19-pandemien.

Naturvidenskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab modtog hhv. 843 mio. og 258 mio. kr. mindre i 2020 end i 2019. Omvendt blev der bevilget 188 mio. kr. mere til tværvidevidenskab.

Se bilag 4 for flere detaljer.

Danske og udenlandske bevillingsmodtagere

Figur 5: Bevilgede fondsmidler 2016-2020 i mio. kr. til videnskabelige formål fordelt efter nationalitet på værtsinstitution

Note: Vi bruger betegnelsen "værtsinstitutioner", fordi det både kan være danske og udenlandske modtagere, men at bevillingerne registreres på den institution, hvor projektet udføres. Bevillingerne kan derfor f.eks. gå til internationale forskningsindsatser, selv om pengene går til danske værtsinstitutioner, og omvendt.

Figuren viser, hvordan de bevilgede midler til videnskabelige formål fordeler sig efter nationalitet på værtsinstitution, dvs. institution, hvor modtager er tilknyttet.

Langt størstedelen af de bevilgede midler gik til modtagere tilknyttet institutioner i Danmark. Fondene bevilgede ca. 7,6 mia. kr. til videnskabelige formål i Danmark i 2020, hvilket svarer til 94 % af fondenes samlede bevilgede midler til formålet.

Modtagere tilknyttet institutioner i Danmark fik 231 mio. kr. mere i 2020 end i 2019, mens modtagere tilknyttet udenlandske institutioner fik bevilget 166 mio. kr. mindre i 2020 sammenlignet med 2019 og dermed er nede på samme niveau som i 2016.

Se også bilag 5.

Bevillinger til videnskabelige formål fordelt efter virkemidler

Tabel 5: Bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål fordelt efter virkemidler og år

	2016	2017	2018	2019	2020	Ændring 2016-2020	Ændring 2019-2020
Alle virkemidler	7.915	9.253	8.093	7.994	8.058	143	64
Forskning	7.363	8.957	7.672	7.617	7.560	197	-357
Innovation	178	101	204	232	236	58	4
Andet	360	195	217	146	262	-98	116

Tabellen viser, hvordan de bevilgede midler til videnskabelige formål var fordelt efter virkemidler.

7,6 mia. kr. eller 94 % af fondenes bevilgede midler gik til forskningsprojekter i 2020.

236 mio. kr. blev bevilget til innovation.

262 mio. kr. blev bevilget til "Andet".

Fordelingen af fondsmidler efter virkemidler i 2020 ligner i store træk fordelingen i de tidligere år i perioden.

Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål efter virkemiddel og modtager i 2020

Tabel 6: Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål efter virkemiddel og modtager i 2020 (baseret på indberetninger)

	Fondsbevilling til videnskabelige formål i alt		Bevillingsmodtagere, offentlige institutioner		Heraf bevillingsmodtagere, universiteter		Heraf bevillingsmodtagere, hospitaler		Heraf bevillingsmodtagere, øvrigt offentligt	
	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.
Total	1.644	6.735	1.440	6.259	1.120	4.863	260	831	60	565
Forskning	730	1.596	689	1.493	487	1.068	182	371	20	55
Postdoc og forskeruddannelse (ph.d.)	138	134	52	124	38	101	10	20	4	5
Forskningsprojekter (maks. 10 mio. kr.)	248	734	238	731	190	618	35	83	13	30
Store forskningssatsninger (over 10 mio. kr. og under 50 mio. kr.)	79	1.191	76	1.159	61	824	12	275	3	60
Kæmpeforskningssatsninger (fra 50 mio. kr. og opefter)	16	2.169	14	1.993	12	1.616	-	-	2	377
Forskningsinfrastruktur	214	315	209	294	201	269	3	18	5	7
Andet (herunder formidling, innovation og legater)	187	497	139	387	112	275	16	33	11	80

Tabellen viser, hvilke virkemidler fondsbevillingerne gik til i 2020, fordelt efter offentlige modtagere, herunder hospitalerne og universiteterne.

Generelt er der blevet bevilget flest midler til forskningsprojekter, når vi kigger på indberettede enkeltbevillinger (som dækker 84 % af de samlede bevillinger) – særligt kæmpeforskningssatsninger på over 50 mio. kr., hvor der blev tildelt knap 2,2 mia. kr. i 2020 fordelt på 16 bevillinger.

Af de samlede 6,7 mia. indberettede fondsmidler gik 6,3 mia. til offentlige institutioner, heraf 4,9 mia. kr. til universiteter og knap 1 mia. til hospitaler.

Se flere detaljer i bilag 6 og 7.

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. De indberettede data dækker over 1.644 bevillinger til videnskabelige formål i 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at den ikke viser bevillingernes fordeling for *alle* fonde. Kategorierne er ikke gensidigt ekskluderende. Kategorien "Forskning" kan i lighed med forskningssatsninger godt dække over f.eks. midler til ph.d.- og postdocstillinger.

Fondenes støtte sammenlignet med støtte fra det offentlige

Overordnede pointer om fondenes støtte sammenlignet med støtte fra det offentlige

Fundene stod for 24 % af det samlede forskningsbudget

I 2020 blev der bevilget 32,9 mia. kr. til forskningsområdet, når det offentlige budget og fondenes bevillinger ses samlet. Heraf stod fondene for 24 %, eller 8,1 mia. kr. Fondenes bevillinger til videnskabelige formål udgør 0,35 % af BNP (0,33 %, hvis der ses på bevillinger til modtagere i Danmark). Til sammenligning udgør det samlede offentlige forskningsbudget 1,07 % af BNP. *Se side 22.*

Fondenes støtte til videnskabelige formål sammenlignet med det offentlige

Tabel 7: Offentlige bevillinger (budget) og fondes bevillinger i mio. kr. til videnskabelige formål (løbende priser)

	2016	2017	2018	2019	2020
Det offentlige forskningsbudget i alt (mio. kr.)	20.725,40	21.136,90	21.938,90	22.775,80	24.841,90
Heraf nationale bevillinger i alt (mio. kr.)	19.076,10	19.326,30	19.990,40	20.645,60	22.536,80
Nationale bevillinger i % af BNP	0,91 %	0,88 %	0,89 %	0,88 %	0,97 %
Offentlige bevillinger i % af BNP	0,98 %	0,96 %	0,97 %	0,98 %	1,07 %
Fondes bevillinger til videnskabelige formål	7.914	9.252	8.093	7.994	8.058
Heraf til Danmark	7.386	8.576	7.402	7.375	7.606
Fondes bevillinger i Danmark i % af BNP	0,35 %	0,39 %	0,33 %	0,32 %	0,33 %
Fondes bevillinger i % af BNP	0,38 %	0,42 %	0,36 %	0,35 %	0,35 %
Fondes andel af det samlede forskningsbudget*	28 %	30 %	27 %	26 %	24 %

Tabellen viser, hvor mange midler fondene bevilgede til videnskabelige formål i 2020 sammenlignet med det offentlige forskningsbudget.

I 2020 blev der bevilget 32,9 mia. kr. til forskningsområdet, når det offentlige budget og fondenes bevillinger ses samlet. Heraf stod fondene for 24 %, eller 8,1 mia. kr.

Selv om fondene bevilgede flere midler til videnskabelige formål i 2020 end i 2019, står de for en mindre andel af det overordnede forskningsbudget sammenlignet med tidligere år. Det offentlige bevilgede nemlig ligeledes flere midler til videnskabelige formål i 2020.

Fondenes bidrag til videnskabelige formål udgør 0,3 % af det danske bruttonationalprodukt.

Se flere detaljer i bilag 8.

* Beløbet er defineret som den andel af summen af det offentlige forskningsbudget og fondes bevillinger til videnskabelige formål, som udgøres af fondsbevillinger til videnskabelige formål.

Bilag

Oversigt over bilag

Bilag 1. Antal fonde med bevillinger til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Bilag 2. Antallet af bevillinger til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Bilag 3. Fondenes udbetalte midler i mio. kr. til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Bilag 4. Modtagere af fondsmidler fordelt efter videnskabelige hovedområder og fondstype – *erhvervsdrivende vs. almene fonde*

Bilag 5. Bevilgede midler i mio. kr. til udenlandske modtagere

Bilag 6. Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål efter virkemiddel og modtager i 2020

Bilag 7. Bevilgede midler i mio. kr. efter virkemiddel og forskningsområde i 2020

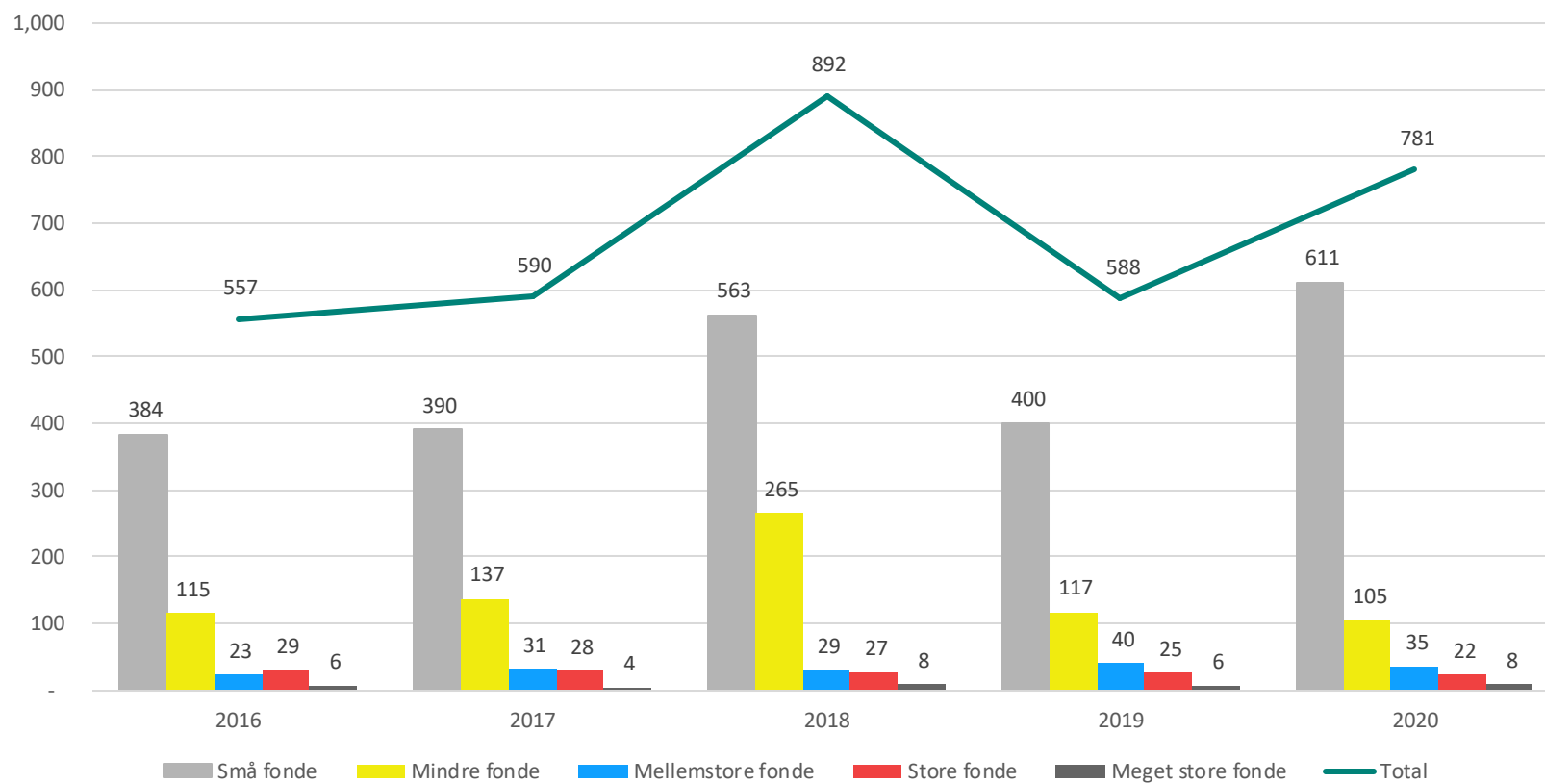
Bilag 8. Offentlige bevillinger og fondes bevillinger i mio. kr. til videnskabelige formål

Bilag 9. Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål fordelt på type af modtagere i 2020

Bilag 10. Bevilgede midler i mio. kr. fordelt efter videnskabeligt hovedområde og modtageruniversitet

Bilag 11. Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til universiteter og hospitaler i 2020

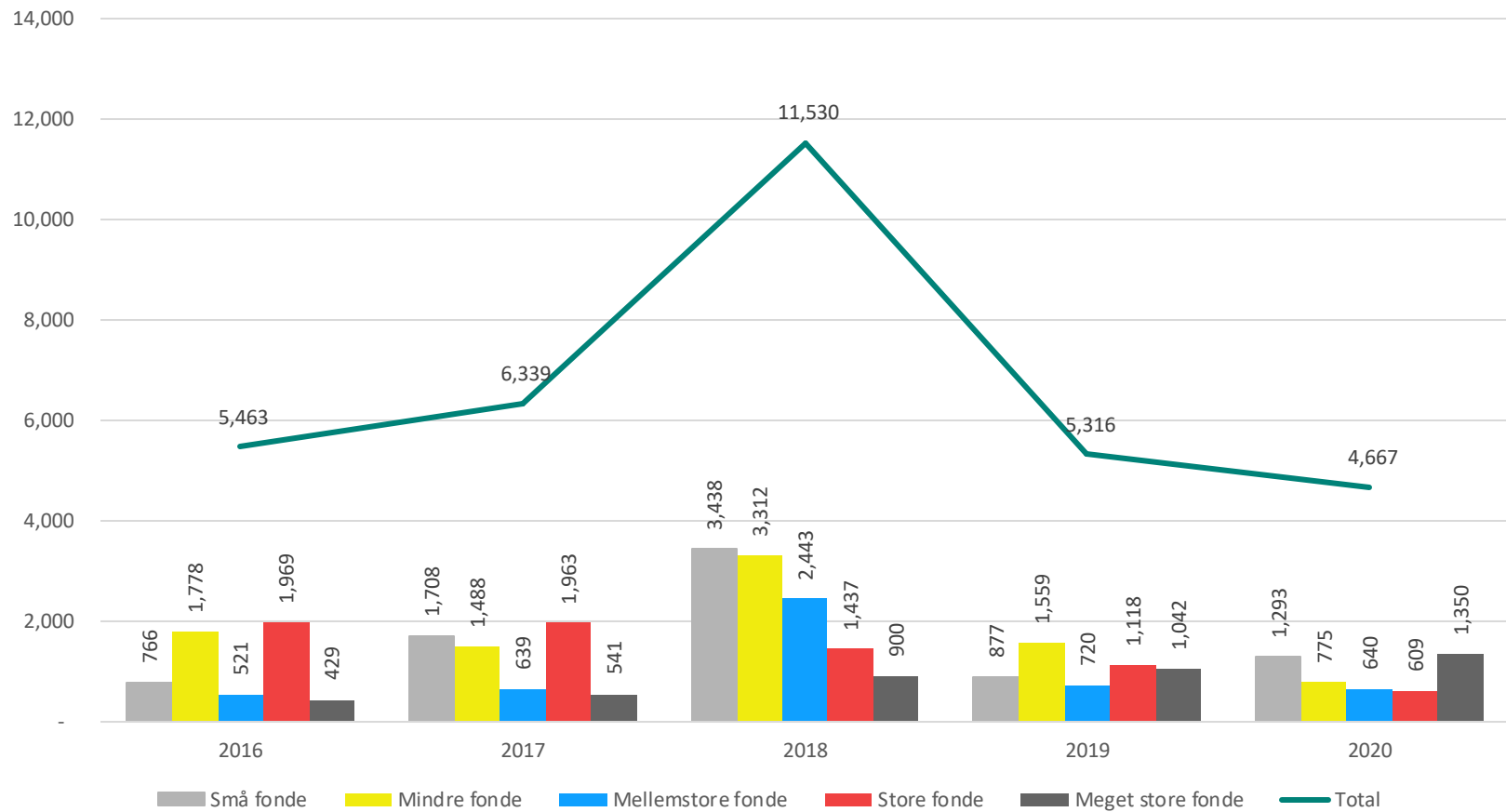
Bilag 1. Antal fonde med bevillinger til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Figuren illustrerer antallet af fonde, der har bevilget midler til videnskabelige formål i perioden fra 2016 til 2020 (kategoriseret efter fondenes individuelle bevillingsniveau – se definition på side 38).

I 2020 var der 781 fonde, der støttede videnskabelige formål, hvilket er en stigning siden 2019. Det er blandt de små fonde, at der har været en stigning i antallet. I 2020 var der 611 små fonde, der støttede videnskabelige formål, hvilket er det højeste antal i perioden og 211 flere fonde end i 2019.

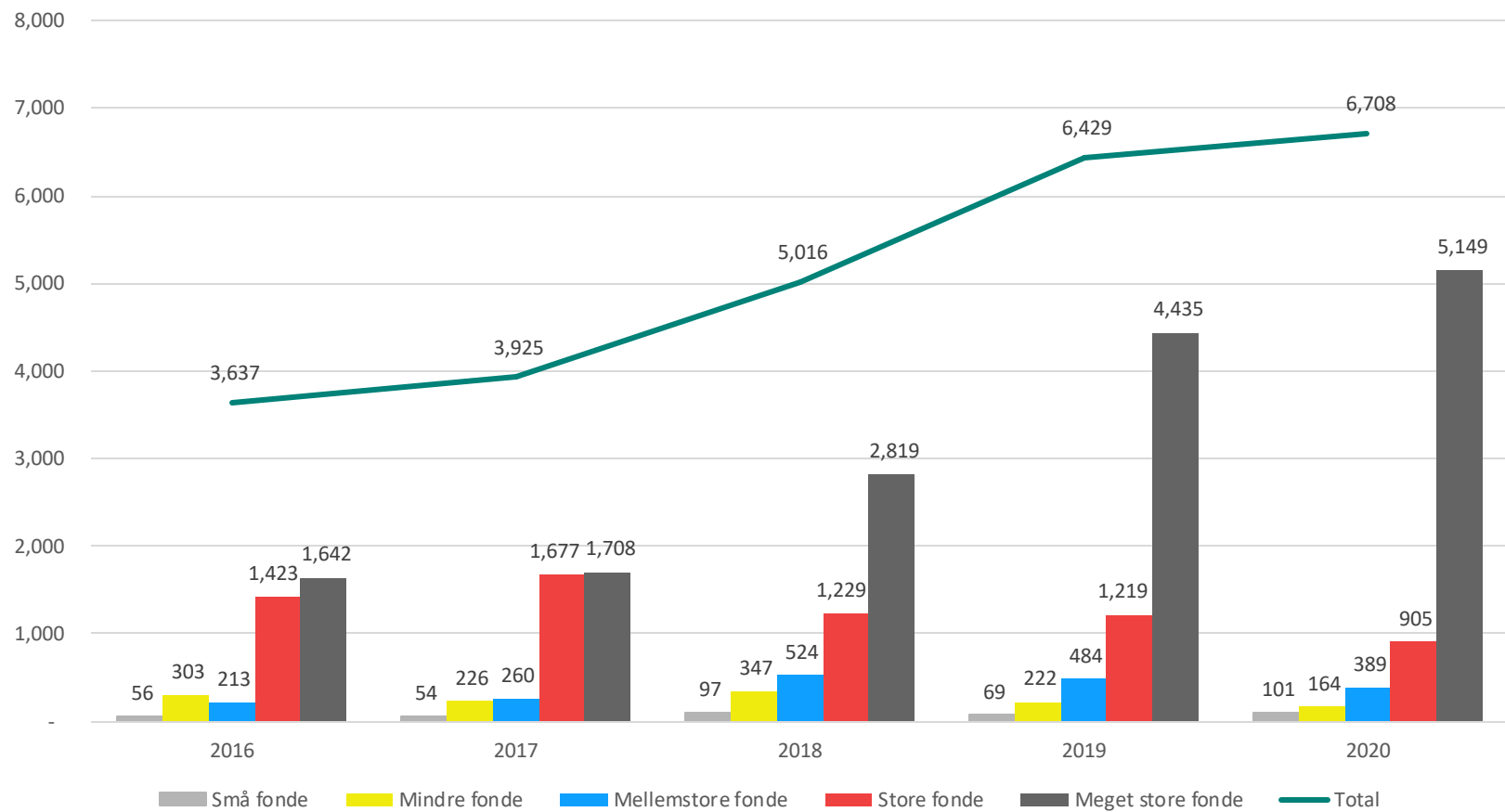
Bilag 2. Antallet af bevillinger til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Figuren illustrerer antallet af bevillinger til videnskabelige formål, som hhv. små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde, baseret på fondenes individuelle bevillingsniveau, har bevilget i perioden fra 2016 til 2020 (se definition af fondsstørrelse på side 38).

Servi på den samlede periode, er antallet af bevillinger relativt stabilt, dog med ekstraordinært mange bevillinger i 2018.

Bilag 3. Fondenes udbetalte midler i mio. kr. til videnskabelige formål grupperet efter fondenes individuelle bevillingsniveau og år

Figuren illustrerer, hvor mange midler der blev udbetalt til videnskabelige formål fra hhv. små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde, baseret på fondenes individuelle bevillingsniveau, i perioden fra 2016 til 2020 (se definition af fondsstørrelse på side 38).

Mens niveauet for udbetalinger er relativt stabilt for små, mindre, mellemstore og store fonde, er udbetalingsniveauet for de meget store fonde løbende steget i perioden. I 2016 udbetalte de 1,6 mia. kr., og der er derfor tale om en markant stigning frem til 2020, hvor de meget store fonde udbetalte 5,1 mia. kr.

Bilag 4. Modtagere af fondsmidler fordelt efter videnskabelige hovedområder og fondstype

		2016	2017	2018	2019	2020	Ændring 2016-2020	Ændring 2019-2020	%-vis ændring 2016-2020
Alle fonde	Naturvidenskab	3.953	5.085	1.976	2.031	1.188	-2.765	-843	-70 %
	Sundhedsvidenskab	2.592	2.781	4.800	4.029	5.088	2.496	1.059	96 %
	Teknisk videnskab	325	515	555	413	345	20	-68	6 %
	Samfundsvidenskab	305	389	335	458	526	221	68	72 %
	Humaniora	194	229	229	258	177	-17	-81	-9 %
	Jordbrugs- og veterinærvidenskab	105	32	46	554	296	191	-258	182 %
	Tværvidenskab	440	131	152	251	439	-1	188	0 %
Erhvervsdrivende fonde	Naturvidenskab	3.380	4.545	1.766	1.445	955	617	-490	183 %
	Sundhedsvidenskab	1.694	2.231	3.735	3.528	4.481	2.787	953	165 %
	Teknisk videnskab	180	286	314	287	272	92	-15	51 %
	Samfundsvidenskab	134	243	108	241	199	65	-42	49 %
	Humaniora	67	155	167	188	127	60	-61	90 %
	Jordbrugs- og veterinærvidenskab	86	20	44	548	296	210	-252	244 %
	Tværvidenskab	292	67	39	148	189	-103	41	-35 %
Almene fonde og fondslignende foreninger	Naturvidenskab	573	541	210	586	233	-340	-353	-59 %
	Sundhedsvidenskab	898	640	1.065	501	607	-291	106	-32 %
	Teknisk videnskab	145	230	241	126	72	-73	-54	-50 %
	Samfundsvidenskab	171	146	227	217	327	156	110	91 %
	Humaniora	127	74	62	70	50	-77	-20	-61 %
	Jordbrugs- og veterinærvidenskab	19	12	2	6	0	-19	-6	-100 %
	Tværvidenskab	147	64	114	104	250	103	146	70 %

Tabellen viser, hvilke videnskabelige hovedområder der modtog fondsmidler i perioden fra 2016 til 2020; specificeret i forhold til fondstype.

Bilag 5. Bevilgede midler i mio. kr. til udenlandske modtagere (baseret på indberetninger)

Region	Land	Mio. kr.
Europa	Belgien	5
	England	19
	Finland	58
	Frankrig	2
	Færøerne	2
	Grønland	0
	Italien	2
	Norge	25
	Schweiz	6
	Sverige	150
	Tjekkiet	5
Tyskland	18	
Nordamerika	Canada	1
	USA	1
Ikke oplyst	-	9
Total		303

Modtagertype i udlandet	Mio. kr.
Hospital	12
Universitet/forskningsinstitution	260
Forening/organisation	22
Ikke oplyst	9
Total	303

Tabellen viser, hvordan de bevilgede midler til udenlandske modtagere fordeler sig på forskellige nationaliteter og institutioner (efter nationalitet på værtsinstitution, dvs. institution, hvor modtager er tilknyttet).

Ud af de 453 mio. kr., som fondene bevilgede til udenlandske modtagere i 2020, viser enkeltindberetningerne, hvordan 303 mio. kr. af bevillingerne fordeler sig.

Størstedelen af de bevilgede midler til udenlandske modtagere blev tildelt modtagere i Sverige og Finland. Generelt fik modtagere i Europa, og særligt Nordeuropa, bevilget flest midler.

Størstedelen af fondsmidlerne til udenlandske modtagere gik til universiteter og forskningsinstitutioner, der modtog 260 mio. kr.

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. Det vil sige, at det er én til én-bevillinger, der er bevilget til en af de pågældende udenlandske modtagere i 2020.

Bilag 6. Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål efter virkemiddel og modtager i 2020 (baseret på indberetninger)

	Videnskabelige formål i alt		Offentlige institutioner		Heraf universiteter		Heraf hospitaler		Heraf øvrigt offentligt	
	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.	Antal	Mio. kr.
Total	1.644	6.735	1.440	6.259	1.120	4.863	260	831	60	565
Forskning	730	1.596	689	1.493	487	1.068	182	371	20	55
Postdoc	49	109	46	103	36	84	9	18	1	2
Forskningsprojekter (maks. 10 mio. kr.)	248	734	238	731	190	618	35	83	13	30
Store forskningssatsninger (over 10 mio. kr. og under 50 mio. kr.)	79	1.191	76	1.159	61	824	12	275	3	60
Kæmpeforskningssatsninger (fra 50 mio. kr. og opefter)	16	2.169	14	1.993	12	1.616	-	-	2	377
Forskningsinfrastruktur	214	315	209	294	201	269	3	18	5	7
Forskeruddannelse (ph.d.)	89	25	6	21	2	17	1	2	3	3
Forskningsformidling	48	36	38	34	31	27	-	-	7	7
Priser og legater	21	43	13	31	10	29	3	3	-	-
Formidling	15	49	9	29	8	27	-	-	1	2
Innovation	86	231	65	163	57	146	8	17	-	-
Andet	17	138	14	130	6	46	5	13	3	71

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. De indberettede data dækker over 1.644 bevillinger til videnskabelige formål i 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at den ikke viser bevillingernes fordeling for *alle* fonde. Kategorierne er ikke gensidigt ekskluderende. Kategorien "Forskning" kan i lighed med forskningssatsninger godt dække over f.eks. midler til ph.d.- og postdocstillinger.

Tabellen viser, hvilke virkemidler fondsbevillingerne har støttet i 2020, fordelt efter offentlige modtagere. Herunder hospitalerne og universiteterne.

Bilag 7. Bevilgede midler i mio. kr. efter virkemiddel og forskningsområde i 2020 (baseret på indberetninger)

	Natur-videnskab	Sundheds-videnskab	Teknisk-videnskab	Samfunds-videnskab	Humaniora	Jordbrugs- og veterinær-videnskab	Tvær-videnska belig forskning	Totaler
Total	1.126	4.288	282	355	123	241	320	6.735
Forskning	148	1.123	88	164	53	2	17	1.596
Postdoc	18	86	4	0	1	0	0	109
Forskningsprojekter (maks. 10 mio. kr.)	254	253	83	95	32	0	18	734
Store forskningssatsninger (over 10 mio. kr. og under 50 mio. kr.)	119	888	4	35	0	0	146	1.191
Kæmpeforskningssatsninger (fra 50 mio. kr. og opefter)	377	1.425	0	0	0	239	127	2.169
Forskningsinfrastruktur (anlæg)	134	157	0	15	8	0	0	315
Forskeruddannelse (ph.d.)	9	11	0	1	3	0	0	25
Forskningsformidling	1	3	0	20	10	0	2	36
Priser og legater	24	18	2	0	0	0	0	43
Formidling	0	41	0	0	6	0	1	49
Innovation	0	231	0	0	0	0	0	231

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. De indberettede data dækker over 1.644 bevillinger til videnskabelige formål i 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at den ikke viser bevillingernes fordeling for *alle* fonde. Kategorierne er ikke gensidigt ekskluderende. Kategorien "Forskning" kan i lighed med forskningssatsninger godt dække over f.eks. midler til ph.d.- og postdocstillinger.

Tabellen viser, hvilke virkemidler fondsbevillingerne er gået til i 2020, fordelt efter videnskabelige forskningsområder.

Det sundhedsvidenskabelige område modtog størstedelen af de bevilgede midler. Sundhedsvidenskaben var desuden det eneste forskningsområde, der modtog bevillinger til innovation (231 mio. kr.).

Midlerne til jordbrugs- og veterinærvidenskab kom hovedsagelig fra bevillinger til kæmpeforskningssatsninger på over 50 mio. kr. 239 mio. kr. blev bevilget til jordbrugs- og veterinærvidenskab gennem kæmpeforskningssatsninger.

Bilag 8. Offentlige bevillinger (budget) og fondes bevillinger i mio. kr. til videnskabelige formål (løbende priser)

	2016	2017	2018	2019	2020
Finanslovsbevillinger (mio. kr.)	15.385,9	15.690	16.597,8	16.928	18.426
Internationale bevillinger i alt (mio. kr.)	1.649,3	1.810,6	1.948,5	2.130,2	2.305,1
EU-bevillinger (mio. kr.)	1.593,5	1.753,8	1.891,2	2.071,6	2.245,8
Bevillinger fra Nordisk Ministerråd (mio. kr.)	55,8	56,8	57,3	58,6	59,3
Kommunale og regionale midler (mio. kr.)	3.200,9	3.226,5	2.983,6	3.278,2	3.586,1
Danmarks Grundforskningsfond (mio. kr.)	489,3	409,8	409	439,4	524,7
Vækstfonden (mio. kr.)	0	0	0	0	0
Det offentlige forskningsbudget i alt (mio. kr.)	<u>20.725,4</u>	<u>21.136,9</u>	<u>21.938,9</u>	<u>22.775,8</u>	<u>24.841,9</u>
Heraf nationale bevillinger i alt (mio. kr.)	19.076,1	19.326,3	19.990,4	20.645,6	22.536,8
Nationale bevillinger i % af BNP	0,91 %	0,88 %	0,89 %	0,88 %	0,97 %
Offentlige bevillinger i % af BNP	0,98 %	0,96 %	0,97 %	0,98 %	1,07 %
Fondes bevillinger til videnskabelige formål	<u>7.914</u>	<u>9.252</u>	<u>8.093</u>	<u>7.994</u>	<u>8.058</u>
Heraf til Danmark	7.386	8.576	7.402	7.375	7.606
Heraf til udlandet	455	677	664	619	453
Fondes bevillinger i Danmark i % af BNP	0,35 %	0,39 %	0,33 %	0,32 %	0,33 %
Fondes bevillinger i % af BNP	0,38 %	0,42 %	0,36 %	0,35 %	0,35 %
Fondes andel af det samlede forskningsbudget*	27,6 %	30,4 %	26,9 %	26 %	24 %

* Beløbet er defineret som den andel af summen af det offentlige forskningsbudget og fondes bevillinger til videnskabelige formål, som udgøres af fondsbevillinger til videnskabelige formål.

Kilde: Fondenes Videnscenter 2022 og Danmarks Statistik

Tabellen viser, hvor mange midler fondene bevilgede til videnskabelige formål i 2020 sammenlignet med det offentlige forskningsbudget.

Bilag 9. Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til videnskabelige formål fordelt på type af modtagere i 2020 (baseret på indberetninger)

	Antal bevillinger	Indberettede bevillinger i mio. kr.	Total	Indberettede bevillingers andel af totale bevilgede midler
Videnskabelige formål i alt	1.644	6.735	8.058	84 %
Offentlige institutioner i alt	1.440	6.259	7.165	87 %
– Universiteter	1.120	4.843		
– Hospitaler	260	803		
– Øvrige offentlige institutioner	60	613		
– Professionshøjskoler	11	86		
– Kunstneriske uddannelsesinstitutioner	1	0		
– Stats- og sektorforskningsinstitutioner	20	25		
– Museer, biblioteker og lignende kulturinstitutioner	13	62		
– Øvrige offentlige institutioner eller myndigheder	14	440		
Individuelle personer	95	5		
Private virksomheder	27	101	149	68 %
Foreninger og organisationer	49	154	238	65 %
Egne aktiviteter	20	203	338	60 %
Andre	5	12	13	92 %

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. De indberettede data dækker over 1.644 bevillinger til videnskabelige formål i 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at de ikke viser bevillingernes fordeling for *alle* fonde. I tabellen holdes de indberettede bevillinger op imod fondenes samlede bevillinger til det videnskabelige område fordelt på modtagertyper.

Tabellen viser, hvordan fondenes bevillinger til videnskabelige formål fordelte sig på forskellige modtagergrupper i 2020. Opgørelsen er baseret på indberetninger, der dækker 84 % af fondenes samlede bevillinger.

Universiteterne modtog størstedelen af de bevilgede midler til videnskabelige formål. I 2020 modtog de 4,8 mia. kr. Derefter var det hospitalerne, der modtog flest midler. I 2020 modtog hospitalerne 803 mio. kr.

Bilag 10. Bevilgede midler i mio. kr. fordelt efter videnskabeligt hovedområde og modtageruniversitet (baseret på indberetninger)

	AU	SDU	CBS	AAU	DTU	ITU	KU	RUC	Andre	Total
Naturvidenskab	115	-	9	24	142	13	267	-	173	743
Sundhedsvidenskab	630	-	13	20	104	3	895	22	1.350	3.038
Teknisk videnskab	30	-	-	23	93	-	26	-	40	212
Samfundsvidenskab	64	1	19	18	17	2	62	9	61	252
Humaniora	20	-	-	-	-	-	13	6	51	90
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	119	-	-	-	-	-	122	-	-	241
Tværvideenskabelig forskning	18	-	-	9	23	3	133	100	1	287
Totaler	995	1	41	94	379	21	1.518	137	1.677	4.863

Tabellen viser, hvordan de bevilgede midler til universiteterne fordeler sig på forskellige videnskabelige hovedområder. Opgørelsen er baseret på indberetninger, der dækker 84 % af fondenes samlede bevillinger.

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. De indberettede data dækker over 1.644 bevillinger til videnskabelige formål i 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at den ikke viser bevillingernes fordeling for *alle* fonde.

Bilag 11. Antal bevillinger og bevilgede midler i mio. kr. til universiteter og hospitaler i 2020 (baseret på indberetninger)

	Antal bevillinger	Beløb (mio. kr.)
Videnskabelige formål i alt	1.644	6.735
Hospitaler i alt	260	831
– Aalborg Universitetshospital	9	19
– Aarhus Universitetshospital	34	121
– Syddansk Universitetshospital, SDU	24	79
– Rigshospitalet	70	286
– Sjællands Universitetshospital	5	12
– Steno Diabetes Center	7	56
– Andre hospitaler	111	257
Universiteter i alt	1.120	4.863
– Aarhus Universitet	242	995
– Syddansk Universitet	2	1
– Copenhagen Business School	12	41
– Aalborg Universitet	34	94
– Danmarks Tekniske Universitet	97	379
– IT-Universitetet i København	8	21
– Københavns Universitet	322	1.518
– Roskilde Universitet	13	137
– Andre universiteter	390	1.677
Andre institutioner, indenlandske/udenlandske	264	1.041

Note: Tabellen er baseret på indberettede enkeltbevillinger til fondsstatistikken. De indberettede data dækker over 1.644 bevillinger til videnskabelige formål i 2020, der samlet set dækker ca. 6,7 mia. kr. eller 84 % af de samlede bevillinger til videnskabelige formål. Det er således vigtigt at være opmærksom på, at den ikke viser bevillingernes fordeling for *alle* fonde.

Tabellen viser, hvordan de bevilgede midler til hospitaler og universiteter fordeler sig på enkelte hospitaler og universiteter i 2020. Opgørelsen er baseret på indberetninger, der dækker 84 % af fondenes samlede bevillinger.

Københavns Universitet modtog flest midler blandt universiteterne og hospitalerne til videnskabelige formål fra fondene. I 2020 modtog KU 1,5 mia. kr.

Blandt hospitalerne er det Rigshospitalet, der modtog flest midler. I 2020 modtog Rigshospitalet 286 mio. kr.

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Videnskabelige formål

Videnskabelige formål dækker forskning og innovation på universiteter, hospitaler m.v. Forskning er i denne sammenhæng defineret som i OECD's Frascati Manual. Forskning er defineret som en skabende systematisk proces, der skaber ny og reproducerbar viden. Forskning skal opfylde følgende betingelser:

- Nyhed: Målet skal være ny viden.
- Kreativitet: Forskning er kreativt arbejde baseret på nye koncepter og/eller hypoteser.
- Usikkerhed: Forskning indebærer usikkerhed om projektets resultater.
- Systematik: Forskning er systematisk og planlagt arbejde.
- Reproducerbarhed: Forskning kan i princippet gentages af andre forskere, som vil nå til samme resultat.

Videnskabelige virkemidler

Virkemidler inden for forskning er defineret som:

- Forskningsprojekter: Udmøntet som midler til alle typer af forskningsprojekter. Et forskningsprojekt kan indeholde midler til andre virkemidler såsom forskeruddannelse. Disse midler placeres under de pågældende virkemidler, såfremt det er muligt.
- Forskningsinfrastruktur: Udmøntet som midler til avanceret udstyr, databaser, laboratoriefaciliteter, forsøgsanlæg samt andre værktøjer og faciliteter med henblik på understøttelse af forsknings- og udviklingsaktivitet.
- Forskeruddannelse: Udmøntet som midler til ph.d.-studerende. Kategorien omfatter ikke midler til videregående uddannelse eller postdoc.
- Forskningsformidling: Udmøntet som midler til alle typer formidlingsaktiviteter, eksempelvis akademisk formidling, populærvidenskabelig formidling, publikationer, udstillinger m.v.
- Priser, stipendier og legater: Udmøntet som midler til at belønne forskere for en enestående forskningsindsats eller legater/stipendier til forskningsrejser og felt ekspeditioner.

Definitioner (fortsat)

Fonde og fondslignende foreninger

Generelt bruger vi betegnelsen "fonde" for både "fonde" og "fondslignende foreninger", da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, ser vi dog på dem hver for sig.

Almennyttige og andre bevillinger

I Danmarks Statistiks fondsstatistik, der danner grundlag for denne analyse, er det ikke muligt at identificere, hvorvidt en bevilling er givet til almentnyttige aktiviteter, eller om den er givet til f.eks. familieformål eller ikke-almennyttige erhvervsformål. Stikprøver fra fondenes årsregnskaber antyder, at det er en mindre del af de bevilgede midler, der går til andet end almentnyttige formål. Men det er ikke på baggrund af det nuværende datagrundlag muligt at sige noget helt præcist om, hvor mange penge der er tale om. I denne analyse fokuserer vi derfor på de samlede bevillinger.

Små, mindre, mellemstore, store og meget store fonde

Vi kategoriserer nogle steder de enkelte fonde som "små", "mindre", "mellemstore", "store" eller "meget store" fonde på baggrund af det totalbeløb, den enkelte fond har bevilget et bestemt år. "Små" fonde betegner fonde, der har bevilget under 1 mio. kr., "mindre" er fonde, der har bevilget mellem 1 og 10 mio. kr., "mellemstore" er fonde, der har bevilget mellem 10 og 50 mio. kr., "store" er fonde, der har bevilget mellem 50 og 500 mio. kr., mens "meget store" betegner fonde, der har bevilget 500 mio. kr. og derover.

Uddelinger, bevillinger og udbetalinger

Når man taler om fondenes uddelinger, er det vigtigt at være opmærksom på forskellen på bevillinger og udbetalinger. En *bevilling* er et tilsagn, en fond giver om at ville udbetale penge til en aktivitet. En *udbetaling* er fondens faktisk udbetalte beløb på baggrund af en bevilling. En bevilling og de efterfølgende relaterede udbetalinger sker ofte i forskellige kalenderår. Et eksempel kan være en fond, der siger ja (bevilger støtte) til at støtte en festival i 2019, men først udbetaler pengene i 2020, når festivalen gennemføres. Et andet eksempel kan være, når store bevillinger til f.eks. anlægsprojekter udbetales over flere år. Ordet *uddelinger* bruges ofte som en samlebetegnelse for både bevillinger og udbetalinger.

Metode og kildegrundlag

Denne analyse er baseret på kvantitativ metode, hvor de seneste tal fra [Danmarks Statistiks fondsstatistik](#) er benyttet, herunder en række særkørsler foretaget for Fondenes Videnscenter.

Beløbene i analysens tabeller er opgivet i løbende priser. Derved er tallene sammenlignelige med den opgørelse over fondsstatistikken, der er offentliggjort af Danmarks Statistik.

Danmarks Statistiks fondsstatistik indeholder data fra 2016 til 2020, og sammenligninger kan derfor kun gå fire år tilbage. Af den grund bør man være tilbageholdende med at konkludere entydigt på de beskrevne udviklingstendenser.

Danmarks Statistiks fondsstatistik er baseret på en dataindsamling blandt tre kategorier af fonde og fondslignende foreninger:

1. Private erhvervsdrivende fonde
2. Private almene fonde og andre private selvejende institutioner
3. Private foreninger o.l., der agerer som fonde med betydelige uddelinger, f.eks. patientforeninger og filantropiske foreninger.

De private foreninger er bl.a. udvalgt på baggrund af SKATs liste over godkendte foreninger under ligningslovens § 8 A. Derudover er der som del af populationen udvalgt enkelte andre organisationer, der definerer sig som og arbejder som fonde.

Da der ikke er skattefradrag for ikke-almennyttige bevillinger, kunne man tro, at det er muligt at sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med SKATs opgørelse over, hvor mange bevilgede midler der er betalt skat af. Og på den måde få et overblik over de rent almennyttige uddelinger. Men særligt for de erhvervsdrivende fonde, hvis datterselskab(er) udgør fondenes hovedindtægtskilde(r), gælder det, at de ikke altid har fradrag for deres bevillinger, selv om de faktisk er almennyttige. Dette skyldes den såkaldte prioriteringsregel (<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2047570>), og derfor kan man ikke direkte sammenstille Danmarks Statistiks fondsstatistik med SKATs opgørelse.

Danmarks Statistik trækker bl.a. informationer fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-registret). I CVR-registret er der i enkelte tilfælde registreret fonde, der ikke længere eksisterer, hvilket hænger sammen med, at der er en overgangsperiode, fra en fond lukker, til lukningen registreres. Det betyder, at Danmarks Statistiks opgørelse ikke er 100 % præcis, når det gælder antallet af fonde.

Metode og kildegrundlag (fortsat)

Variierende uddelingsniveau

Hvis en fond det ene år foretager en bevilling på flere hundrede mio. kr. til et bestemt formål og ikke gør det samme året efter, kan det tydeligt aflæses i fondsstatistikken. Årsagerne til udsving i bevillingsniveauerne kan f.eks. være, at en fond har som praksis hvert tredje til femte år at give regelmæssige og flerårige større bevillinger til et område, eller at fonden ændrer strategi, eller at de midler, fonden har til rådighed til uddelinger, varierer fra det ene år til det næste. Det kan også have indflydelse på uddelingsniveauerne, hvilke projekter fondene bliver præsenteret for af den omverden, de støtter.

Andre kilder

Danmarks Statistik, Forsknings- og udviklingsstatistikken:

- FOUBUD: Offentligt forskningsbudget efter bevillingsgiver og prisenhed
- FOUBUD1: Finanslovens bevillinger til forskning og udvikling efter forskningsformål, sektor og bevillingstype

Kontakt

Har du spørgsmål eller kommentarer?
Kontakt os på info@fondenensvidenscenter.dk

Du kan finde flere analyser og øvrig viden om
fonde på vores hjemmeside. Her kan du også
tilmelde dig vores nyhedsbrev, hvis du vil holdes
løbende opdateret om nye udgivelser:
www.fondenensvidenscenter.dk